

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра господарського, повітряного та космічного права

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для самостійної роботи

з дисципліни «Правове регулювання банкрутства»

для здобувачів освітнього ступеня «магістр»

галузь знань	08 «Право»
спеціальність	081 «Право»
освітньо-професійна програма	«Правознавство»

Укладач: к.ю.н., доц. Любов НЕЦЬКА

Розглянуто та схвалено

на засіданні кафедри господарського,
повітряного та космічного права

Протокол № 6 від «20» 04 2023р.

Завідувач кафедри Нецька Л.С.

1. Загальні положення. Самостійна робота студента передбачає: опрацювання навчального матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до лекцій та практичних занять, вивчення питань, заданих для самостійної роботи, для поглибленого вивчення/дослідження, підготовку до виконання тестів та інших контрольних заходів.

Мета самостійної роботи - сприяти формуванню самостійності як професійної риси майбутнього юриста, уміння систематизувати, планувати, контролювати й регулювати свою діяльність без допомоги й контролю викладача.

Самостійна робота має багато переваг: дозволяє оптимально під власні потреби і бажання студента організувати/розподілити час для вивчення дисципліни, зосередитися на основних чи важчих темах, приділити увагу тому, що найбільш цікавить у даному курсі, навіть обрати свою методику вивчення тем, а також здійснювати самоконтроль за опануванням знань. Цей вид роботи розвиває і творчий підхід.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу здобувача вищої освіти за окремими навчальними дисциплінами, регламентується навчальним та робочим навчальним планом.

Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти з дисципліни «Правове регулювання банкрутства» визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача, який дану дисципліну викладає.

Для забезпечення самостійної роботи рекомендуються підручники та навчальні посібники, нормативно-правові акти, конспект або курс лекцій, навчально-методичний комплекс, джерела судової практики, журнали тощо.

Самостійна робота здобувача вищої освіти із засвоєння навчального матеріалу може проходити в бібліотеці університету, методичній лабораторії Юридичного факультету, в навчальних аудиторіях, комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах.

На кафедрі господарського, повітряного та космічного права є графік проведення консультацій для самостійної роботи студентів. Викладач з дисципліни «Правове регулювання банкрутства» також надає такі консультації за зверненням студентів.

В умовах онлайн навчання надаються онлайн консультації за зверненням студентів або телефоном.

Самостійно студентами виконуються завдання для відпрацювання пропущених з поважних причин практичних занять. Такі відпрацювання можливі у формі тестів, аналітичних оглядів, рефератів, аналізу судової практики з певного питання.

Під час самостійної роботи можлива і підготовка студентами тез та наукових статей з тем дисципліни «Правове регулювання банкрутства».

Важливо, щоб студент формував власну позитивну мотивацію і до вивчення дисципліни, і до самостійної роботи зокрема. Для цього пропонуються простіші і складніші форми самостійної роботи. Починати потрібно з простіших, посильних.

Якщо студент відчуває брак базових знань, потребує заповнення певних прогалин у своїх знаннях, не може послідовно і добре організувати свою самостійну роботу, то необхідно звернутися за допомогою до викладача і спільно сформувавши індивідуальний підхід та послідовність самостійної роботи конкретного студента, яка б була результативною і сприяла набуттю професійних вмінь та навичок.

Самостійна робота спонукає студента до порівняння ситуаційних умов, самостійного вибору поведінки/рішення, інформаційного пошуку, моніторингу судової практики, креативності.

Для самостійної роботи студентам пропонуються питання і завдання, покликані розширювати, поглиблювати, закріплювати базові знання, отримані під час лекційних та практичних занять. Для контролю знань студентів використовуються: а) усні відповіді на теоретичні питання; б) письмові роботи чи комп'ютерне тестування.

2. Питання для самостійної роботи

Модуль 1. «Загальні положення про неспроможність. Процедури у справі про банкрутство».

До теми. 1 Предмет і джерела дисципліни «Правове регулювання банкрутства». Загальні положення про відносини неплатоспроможності і банкрутства.

1. Історія розвитку правового регулювання банкрутства (конкурсний процес Стародавнього Риму; відносини неспроможності в епоху Київської Русі, середньовічний конкурсний процес; конкурсний процес XVIII-XIX віку; законодавство про неспроможність в епоху СРСР, розвиток законодавства про банкрутство в Україні).

2. Методи і принципи правового регулювання банкрутства.

Література: основна - 1, 2, 10, 11; допоміжна - 2, 4, 8, 9, 10, 11.

До теми 2. Заходи щодо запобігання банкрутству боржника - юридичної особи та позасудові процедури. Досудова санація. Юрисдикція у справах про банкрутство.

1. Поняття та види заходів щодо запобігання банкрутству боржника.

2. Особливості досудової санації підприємств і господарських товариств державного сектора економіки.

3. Повноваження господарського суду у досудовій санації.

4. Відповідальність керівника боржника.

Література: основна - 1, 2, 4, 9, 13, 16, 24, 27, 29, 30, 31, 32, 33; допоміжна - 4, 8.

До теми 3. Учасники у справі про банкрутство.

1. Відмінності у правах та обов'язках різних видів кредиторів у справі про банкрутство (заставні, конкурсні, поточні).

2. Державний орган з питань банкрутства.
3. Представник працівників боржника. Представник органу місцевого самоврядування. Фонд державного майна України.
4. Запобігання конфлікту інтересів.

Література: основна - 1, 2, 4; 6, 12, 13, 16, 19, 27, 29, 30, 31, 32, 33; допоміжна – 1, 4, 7, 8.

До теми 4. Правовий статус арбітражного керуючого.

1. Контроль за діяльністю арбітражних керуючих.
2. Дисциплінарні стягнення, що застосовуються до арбітражного керуючого.
3. Відшкодування витрат арбітражного керуючого.
4. Саморегулівна організація арбітражних керуючих.

Література: основна - 1, 2, 16, 27, 29, 30, 31, 32, 33; допоміжна – 1; 4.

До теми 5. Відкриття провадження у справі про банкрутство юридичної особи - боржника. Розпорядження майном боржника. Судова санація боржника.

1. Відзив боржника.
2. Забезпечення вимог кредиторів.
3. Виявлення кредиторів та осіб, які мають бажання взяти участь у санації боржника.
4. План санації боржника. Розгляд плану санації кредиторами.
5. Продаж у процедурі санації майна боржника як єдиного майнового комплексу. Відчуження у процедурі санації майна боржника шляхом заміщення активів. Продаж у процедурі санації частини майна боржника.
6. Звіт керуючого санацією.

Література: основна - 1, 2, 16, 22, 27, 29, 30, 31, 32, 33; допоміжна – 2; 3; 4; 7; 8.

До теми 6. Ліквідація юридичної особи-банкрута. Продаж майна. Закриття провадження про банкрутство.

1. Порядок проведення аукціону, повторного та другого повторного аукціону.
2. Продаж майна забезпеченому кредитору.
3. Особливості проведення аукціону з продажу права вимоги.
4. Судова практика щодо підстав для закриття провадження у справі про банкрутство.

Література: основна - 1, 2, 14, 16, 27, 29, 30, 31, 32, 33; допоміжна – 2; 3; 4; 7.

До теми 7. Особливості провадження у справах про банкрутство окремих категорій боржників.

1. Особливості банкрутства професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків.
2. Особливості банкрутства небанківських надавачів платіжних послуг

3. Особливості банкрутства фермерського господарства.
4. Судова практика щодо банкрутства державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків.

Література: основна - 1, 2, 4, 6, 13, 16, 17, 24, 27, 29, 30, 31, 32, 33; допоміжна – 1, 4.

До теми 8. Відновлення платоспроможності фізичної особи. Визнання фізичної особи-боржника банкрутом і введення процедури погашення боргів боржника.

1. Заява про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність боржника - фізичної особи або фізичної особи – підприємця.
2. План реструктуризації боргів, його затвердження та виконання.
3. Порядок задоволення вимог кредиторів.
4. Особливості розгляду справ про неплатоспроможність фізичних осіб – підприємців.

Література: основна - 1, 2, 5, 15, 18, 27, 29, 30, 31, 32, 33; допоміжна – 2, 8.

До теми 9. Проведення у справах про банкрутство, пов'язаних з іноземною процедурою банкрутства.

1. Європейська конвенція про деякі міжнародні аспекти банкрутства ETS № 136 від 05 червня 1990 року.
2. Застосування процедур банкрутства, пов'язаних з іноземною процедурою банкрутства.
3. Принцип взаємності.
4. Судова практика у справах про банкрутство, пов'язаних з іноземною процедурою банкрутства.

Література: основна - 1, 2, 3, 7, 8, 20, 21, 23, 25, 26, 28; допоміжна – 5, 6.

3. Рекомендована література

Основна література.

1. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 року № 1798-XII (з наступними змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
2. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 № 2597-VIII(з наступними змінами). Відомості Верховної Ради. 2019. № 19. Ст. 74.
3. Європейська конвенція про деякі міжнародні аспекти банкрутства ETS № 136 від 05 червня 1990 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_540#Text
4. Аналіз. Процедура та практика щодо банкрутства державних підприємств в Україні у контексті виконання рішень ЄСПЛ у справах “Юрій Миколайович Іванов проти України” і “Бурмич та інші проти України”. К. 2020 URL: <https://rm.coe.int/analysis-bankruptcy-burmych-r-melnuchenko-nov-2020-ukr-final/1680a06a23>

5. Аналіз судової практики інституту неплатоспроможності фізичних осіб та відновлення фінансового стану іпотечних вкладників. 2021. URL: <https://www.pravojustice.eu/storage/app/uploads/public/610/a5d/d93/610a5dd93b995859697366.pdf>
6. Банкрутство державних підприємств: чотири законодавчі загадки. 13 листопада 2020. URL: <https://sk.ua/uk/publications-uk/bankrutstvo-derzhpidpriemstv/>
7. Бірюков О. Транскордонні банкрутства: питання взаємності. 2021. URL: <https://bankruptcy-ua.com/articles/18319>
8. Бірюков О. М. Розгляд транскордонних справ про банкрутство в Україні: складнощі та перспективи. Юридична Україна. 2017. № 11-12. С. 63-72.
9. Бондарчук О. Регулятор балансу інтересів, або Про роль суду у банкрутстві. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/bankrutstvo-i-restrukturizaciya/regulyator-balansu-interesiv-abo-pro-rol-sudu-u-bankrutstvi.html>
10. Булижин І.В. Історичний розвиток неплатоспроможності та банкрутства: компаративний аналіз світового й українського досвіду. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2015. № 17. Т. 2. С. 55-58. URL: https://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc17/part_2/16.pdf
11. Вольвач Б.В. Моделі правового регулювання відносин неплатоспроможності та банкрутства. Право і суспільство. 2019. № 3. С. 159 – 166.
12. Грабован Л. Правовий статус кредиторів за Кодексом України з процедур банкрутства. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 10. С. 52-60.
13. Дутковський Б. Банкрутство державних підприємств. 16.03.2020. URL: <https://ostinlaw.com/news/bankruptcy-of-state-enterprises-?clang=ua>
14. Жуков С. Ліквідаційна процедура банкрутства юридичних осіб відповідно до Кодексу України з процедур банкрутства. Науково-практичний посібник. К. Алерта. 2021. 292 с.
15. Загоруй Л.М. Банкрутство фізичної особи - не підприємця. URL: <https://journal.lduvs.lg.ua/index.php/journal/article/view/920>
16. Застосування норм Кодексу України з процедур банкрутства. Збірка наукових статей. За заг. ред. С.В. Жукова. К. Алерта. 2019. 216 с.
17. Коваленко Т. Банкрутство фермерських господарств: законодавчі новели. 22.04.2020. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/u-pravovomu-poli/item/17353-bankrutstvo-fermerskykh-hospodarstv-zakonodavchi-novely.html>
18. Нецька Л.С. Окремі питання правового регулювання банкрутства фізичної особи. Актуальні проблеми процедур банкрутства в Україні та міжнародний досвід врегулювання неплатоспроможності: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 18 жовтня 2019 року). Київ. Національний університет «Києво-Могилянська академія»,

- Національна професійна спілка арбітражних керуючих України, Проект Європейського Союзу в Україні «Право-Justike». 2019. 124 с. С. 89-92.
19. Нецька Л.С. Фонд державного майна України як учасник у справах про банкрутство. Право та суспільство в реаліях карантинного періоду: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ. 24 лютого 2022 р. К. ДУІТ. 2022. 222 с. С. 211-214.
 20. Попович К. Судочинство у справах щодо транскордонної неплатоспроможності: актуальні проблеми та перспективи застосування норм Кодексу України з процедур банкрутства. Застосування норм Кодексу України з процедур банкрутства: Збірка наукових статей та судової практики Верховного Суду. Алерта, 2021. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/38671/1/К.%20Попович%20%20Судочинство%20у%20справах%20щодо%20транскордонної%20неплатоспроможності.pdf_
 21. Постанова Північного Апеляційного Господарського суду від 15 лютого 2021 року у справі № 910/5107/20. URL: <https://vkursi.pro/vsudi/decision/94389582>
 22. Рубан О.О. Окремі аспекти захисту прав кредиторів під час процедури банкрутства. Прикарпатський юридичний вісник. 2021. Вип. 2. URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/872/1208>
 23. Справа «Руїз Торіха проти Іспанії»: Рішення ЄСПЛ. URL: <https://taxlink.ua/ua/court/sprava-ruis-toriha-proti-ispanii/>
 24. Степаненко О. Банкрутний імунітет. 31.03.2021 URL: <https://equity.law/press-center/publications/1219.html>
 25. Типовий закон ЮНСІТРАЛ про транскордонну неспроможність: міжнародний документ від 30 травня 1997 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_877#Text
 26. Ухвала Господарського суду м. Києва від 25 листопада 2020 року у справі № 910/5107/20. URL: <https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/court-document/93154516/>
 27. Швидка Т.І. Правове регулювання відносин неплатоспроможності та банкрутства. Навч. пос. Харків. Право. 2022. 134 с.
 28. Яновицька А. Проблемні питання транскордонного банкрутства у Кодексі України з процедур банкрутства. Актуальні проблеми процедур банкрутства в Україні та міжнародний досвід врегулювання неплатоспроможності: матеріали міжнародної наук.-практ. конф., 2019. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/16664/Yanovytska_Problemni_pytannia_transkordonnoho_bankrutstva_u_kodeksi_Ukrainy_z_protседur_bankrutstva.pdf?sequence=1&isAllowed=y
 29. Дайджест правових позицій Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду щодо застосування положень Кодексу України з процедур банкрутства. Рішення, внесені до ЄДРСР, за листопад – грудень 2022 року.

30. Дайджест правових позицій Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду щодо застосування положень Кодексу України з процедур банкрутства. Рішення, внесені до ЄДРСР, за вересень – жовтень 2022 року.
31. Дайджест актуальних висновків Верховного Суду про застосування положень Кодексу України з процедур банкрутства. Рішення, внесені до ЄДРСР, за січень-березень 2021 року.
32. Дайджест судової практики КГС ВС у справах про банкрутство (18.06.2019-15.07.2019) URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/dajdzhest_18_06_15_07_2019.pdf
33. Судова практика у справах про банкрутство: дайджест актуальних висновків Верховного Суду (січень-березень 2021 року) URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Dajgest_bankr_01_03_2021.pdf

Допоміжна література

1. Бутирська І.А. Правовий статус учасників справи про банкрутство: Монографія. Чернівці. Технодрук. 2017. 184 с.
2. Джунь В.В. Інститут неспроможності: світовий досвід розвитку і особливості становлення в Україні. Монографія. Вид. друге, випр. і доп. К. Юридическая практика. 2006. 384 с.
3. Жуков Сергій. Процедури банкрутства: можливості для боржників та кредиторів. Юридична газета. 13.04.2020. URL: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/bankivske-ta-finansove-pravo/proceduri-bankrutstva-mozhливosti-dlya-borzhnikiv-ta-kreditoriv.html>
4. Козирева В.П., Сопілко І.М., Гаврилішин А.П. Правове регулювання банкрутства. Навч. пос. Київ. НАУ. 2014. 476 с.
5. Козирева В. П. Проблеми правового регулювання транскордонної неспроможності / В. П. Козирева, А. П. Гаврилішин. Юридичний вісник. 2013. № 1(26). С. 122–125.
6. Козирева В.П. Теоретико-правові засади транскордонного банкрутства. Господарсько-правове регулювання суспільних відносин в Україні: монографія / За заг. ред. д.ю.н., проф. Шишка Р.Б. К.: «МП Леся». 2015. 192 с. (підрозділ 3.1. С. 101-106).
7. Погребняк В.Я. Проблемні питання застосування Кодексу України з процедур банкрутства. 31.01.2020. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/tezy_Pogrebnyak.pdf
8. Поляков Р.Б. Інститут банкрутства (неспроможності) в Україні та Німеччині: порівняльно-правове дослідження. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». Запорізький національний університет. Запоріжжя. 2022. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Poliakov_Rodion/Instytut_bankrutstva_nespromozhnosti_v_Ukraini_ta_Nimechchyni_porivnialno-pravove_doslidzhennia/

9. Поляков Р.Б. Конкурсний процес Стародавнього Риму
<http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/19720/Поляков%20Р.%20Б.%20Конкурсний%20процес%20Стародавнього%20Риму.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
10. Пригуза П.Д. Теоретичні та практичні аспекти конкурсного права: розмежування предмету. URL: <https://ks.arbitr.gov.ua/sud5024/pres-centr/publications/418160/>
11. Філіп М.О. Виникнення та розвиток інституту банкрутства в Україні. Теоретичне та практичне застосування результатів сучасної науки. Запоріжжя. 2020. Том. 5. URL: /C:/Users/User/Downloads/6262-Текст0%20статті-11635-1-110-20201201.pdf

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Верховного Суду. URL: <https://court.gov.ua/>
3. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>
- 5.
- 6.
7. Юридична газета. Електронне видання. URL: <https://jur-gazeta.com/>
8. Репозитарій НАУ. URL: <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/5>